

12. ZESZYT PIERWSZY

OPISU PTAKÓW KRÓLESTWA POLSKIEGO

Przez *Ferdynanda Dienheim Prawdzic Chotomskiego*, w *Warszawie*, obejmujący 1½ arkusza in 4to z 6 rycinami. Cena exemplarza nie kolorowanego Złł. pol. 2. kolorowanego Złł. pol. 3. gr. 20.

Autor dzieła tego, iak w przedmowie oświadcza, miał pierwotnie zamiar wydać *Opis Zwierząt i Roślin Królestwa Polskiego*, lecz dla wielkości pracy i nakładów, na opisanu ptaków ogranicza się. Biblioteka i Muzeum Królewskiego Alexandrowskiego Uniwersytetu, oraz uwagi Profesora Zoologii Doktora Jarockiego ułatwiły mu zebranie potrzebnych do tego materiałów.

Pierwszy ten zeszyt na próbę wydany, obejmuje opisanie Kukułki pospolitey (*Cuculus canorus*) w następujących podziałach, to iest: nazwisko, cechy rodzajowe, kolor, pobyt, pożywienie, głos i rozmnażanie się. Dołączone 6 Tablic wystawiają: 1a. *Synopsis* Kukułki, 2. 4. 5 i 6a ubarwienie iéy pierza w rozmaitym wieku, 3a młodą samicę, którą dawniéy niektórzy

badacze przyrodzenia za oddzielny gatunek *Cuculus rufus* mylnie uważali.

Text jest nietylko w oyczystym, lecz także w niemieckim i francuzkim ięzyku, a to iak się zdaie, dla większego dzieła tego upowszechnienia. Zamiar ten pewnieby był osiągniętym, gdyby nie to, że Niemcy i Francya mnóstwo iuż podobnych dzieł posiadają.

Rysunki, przy niedostatecznych u nas instytutach do kolorowania, należą do dokładniejszych; lecz papier mógłby bydź lepszego gatunku.

Przedsięwzięcie to w ogólności przychylne zdanie i wsparcie pozyskaćby powinno; szczególniéy dla młodzieży polskiéy użyteczną bardzo Historyą naturalną stanie się. P. Chotomski zasługuie na wdzięczność publiczną, że przez to pobudził smak do téy umiejętności i ciągle utrzymywać go będzie. Życzymy więc bardzo, aby nie poprzestał na tym pierwszym poszycie i całe dzieło, z wytrwałością do zamierzonego doprowadził końca; a nawet żeby następnie pierwotny swój zamiar uzupełnić starał się.— Dzieło to dla naszych Urzędników i gospodarzy leśnych iest także wiel-

ce interesującym i dla tego uwagę ich na niego zwracamy.

Ponieważ P. Chotomski w swoim Opisie Ptaków, układ ornitologiczny z Zoologii ogólnéj Professora Jarockiego słusznie za zasadę przyjął, dzieła zaś tego znakomitego Badacza natury dotąd jeszcze na obce języki przełożone nie są, a tém samém nie tyle, iak zasługują, upowszechnionemi zostały; żałować przychodzi, że układu takowego Autor na wstępie swego dzieła w niemieckim i francuzkim języku Cudzoziemcom nie udzielił. Układ o którym mówimy, zasługuje bezwątpienia byź umieszczonym obok systematów Brissona, Leskiego, Battscha, Lathama, etc. Jest to bowiem systemat sławnego naturalisty Cuviego, który powszechną w świecie uczonym zyskał approbacyą.
